

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Навчально-науковий інститут водного господарства та
природооблаштування
Кафедра геології та гідрології

01-05-186М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни
«ВОДНИЙ КАДАСТР ТА ВОДНИЙ ФОНД УКРАЇНИ»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за
освітньо-професійною програмою «Конструктивна географія,
управління водними та мінеральними ресурсами» спеціальності 106
«Географія» денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою
з якості ННІВГП
Протокол № 5
від 21.12.2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Водний кадастр та водний фонд України» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами» спеціальності 106 «Географія» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Будз О. П. – Рівне : НУВГП, 2021. – 12 с.

Укладач: Будз О. П., к.т.н, доцент кафедри геології та гідрології.

Рецензент: Холоденко В. С., к. геогр. н., доцент кафедри геології та гідрології.

Відповідальний за випуск: Романів О. Я., к. геогр. н., доцент, завідувачка кафедри геології та гідрології.

Керівник групи забезпечення освітньої програми к. геогр. н., доцент

Романів О. Я.

© О. П. Будз, 2021

© НУВГП, 2021

	Зміст	стор.
Вступ.....		4
1. Структура державного водного кадастру.....		6
2. Паспортизація водного об'єкту.....		7
3. Комплексне використання водних ресурсів та охорона водних ресурсів.....		8
4. Оцінка використання водних ресурсів в басейні річки.....		9
5. Гідрологічні щорічники.....		11
6. Збір і зведення даних для характеристики умов формування ресурсів поверхневих вод.....		12

ВСТУП

Метою викладання дисципліни «*Водний кадастр і водний фонд*» є ознайомлення студентів з виникненням і розвитком водного фонду та державної кадастрової діяльності, з кадастрами природних ресурсів (водним, земельним, лісовим та мінеральних ресурсів); з відомостями про природні водойми (озера), водотоки (річки, струмки), штучні водойми (водосховища, ставки) і канали, підземні води та джерела, внутрішні морські води та територіальне море, інші водні об'єкти, а також обліку використання водних ресурсів та вивчення сучасних підходів щодо ведення водного фонду та водного кадастру.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є теоретична та практична підготовка студентів з питань визначення основних наукових знань і підходів дослідження щодо ведення водного фонду та державного водного кадастру, а саме:

знати:

- основні поняття, виникнення, структура, розвиток водного фонду та державного водного кадастру України;
- історія становлення водної кадастрової діяльності України;
- структура державного водного кадастру України природних ресурсів;
- водні ресурси, їх використання та облік;
- державний водний кадастр України поверхневих та підземних вод;
- державний водний кадастр України використання водних ресурсів;
- сучасні підходи щодо ведення державної водної кадастрової діяльності України;

вміти:

- визначати загальні закономірності систематичного збирання, поповнення, аналізу та узагальнення інформації про водні ресурси;
 - оцінювати стан водних об'єктів та аналізувати його динаміку;
 - виявляти закономірності зміни кількісних і якісних показників поверхневих вод у часі з урахуванням водогосподарських умов і впливу людської діяльності;
 - виявлення закономірностей зміни кількісних і якісних показників підземних вод у часі з урахуванням змінних водогосподарських умов і всієї різноманітності впливу людської діяльності;
- аналізувати запаси та рівні забруднення поверхневих вод з метою організації їхнього раціонального та ефективного використання;

- аналізувати запаси та рівні забруднення підземних вод з метою організації їхнього раціонального та ефективного використання;
- поглиблювати знання щодо ведення та здійснення обліку водних ресурсів, їх використання та охорони.

Тема 1. Структура державного водного кадастру (4 год)

План

1. Уявлення про систематизоване зведення даних обліку поверхневих вод за кількісними та якісними показниками
2. Уявлення про систематизоване зведення даних обліку підземних вод за кількісними та якісними показниками

Список літератури

1. Вопросы Государственного водного кадастра и методы автоматизированной обработки данных. 1990. 187 с.
2. Временные методические рекомендации по ведению Государственного водного кадастра (методическое пособие). М. : ВСЕГИНГЕО, 1978. 73 с.
3. Вуглинский В. С. Автоматизированная информационная система Государственного водного кадастра / Человек и стихия (Науч.-попул. гидромет. сборник за 1990 год). Л. : Гидрометеиздат. С. 113–115.
4. Курганевич Л. П. Водний кадастр : навч. посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 116 с.
5. Микула О. Я., Ступень М. Г., Пересоляк В. Ю. Кадастр природних ресурсів : навч. посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2006. 192 с.
6. Паламарчук М. М., Закорчевна Н. Б. Водний фонд України : довідковий посібник / За ред. В. М. Хорева, К. А. Алієва. Київ : Ніка-Центр, 2001. 392 с.
7. Петрович Л., Волосецький Б. Основи кадастру : навч. посібник для студ. вузів. Ч.1. Львів : Коломия, 2000. 130 с.

Тема 2. Паспортизація водного об'єкту (6 год)

План

1. Порядок розроблення паспорта водного об'єкта
2. Форма паспорта водного об'єкта
3. Практичне індивідуальне завдання для паспортизації водного об'єкта

Список літератури

1. Анишкова А. И. Паспортизация водопунктов при ведении Государственного водного кадастра (раздел "Подземные воды"). ЭИ. Вып.8. Гидрогеология и инженерная геология. Отеч. произв. опыт. М. : ВИЭМС, 1985. С. 1–6.
2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0775-13#n13>
3. Водний кодекс України: Із змінами та доповн. станом на 1 січня 2008р. / Упоряд. Гетьман А. П., Шульга М. В. Харків : Право, 2008. 112 с.
4. Вишневський В. І. Річки і водойми України. Стан і використання. К. : Віпол, 2000. 376 с.

Тема 3. Комплексне використання водних ресурсів та охорона водних ресурсів (2 год)

План

1. Аналіз стану демографічного та техногенного навантаження та прогнозу їх розвитку
2. Визначення витрат води
 - 2.1. Промисловість
 - 2.2. Комунально- господарське водопостачання міст
 - 2.3. Комунально- господарське водопостачання сільських районів
 - 2.4. Тваринницькі комплекси
 - 2.5. Теплоенергетичні підприємства
 - 2.6. Підприємства товарного риборозведення
 - 2.7. Зрошення

Список літератури

1. Водні ресурси: використання, охорона, відтворення, управління: Підручник для студентів вищих навч. закладів / А. В. Яцик, Ю. М. Грищенко. К. : Генеза, 2007. 360 с.
2. Волкова Л. А., Басюк Т. О. Водні ресурси, їх використання та охорона. Практикум : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2011. 96 с.
3. Грищенко Ю. М., Волкова Л. А. Водні ресурси, їх використання та охорона: Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення. Рівне : НУВГП, 2007. 129 с.

Тема 4. Оцінка використання водних ресурсів в басейні річки (4 год)

План

1. Оцінка запасів поверхневих вод в басейні річки
2. Аналіз сучасного стану демографічного та техногенного навантаження та прогнозу їх розвитку
3. Оцінка використання водних ресурсів
4. Водогосподарські баланси

Список літератури

1. Водний кодекс України від 6.06.1995 р.
2. Водні ресурси: використання, охорона, відтворення, управління. Підручник для студентів вищих навч. закладів Затверджено Міністерством освіти і науки України (лист № 1.4/18Г-933 від 14.06.07) / Яцик А. В., Грищенко Ю. М., Волкова Л. А., Пашенюк І. А. К. : Генеза, 2007. 360с. ISBN 978-966-504-708-7
3. Волкова Л. А. Основи водогосподарської екології та природокористування. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни. Рівне : НУВГП, 2008. 144 с.
4. Волкова Л. А., Басюк Т. О. Водні ресурси, їх використання та охорона. Практикум : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2011. 96 с.
5. Грищенко Ю. М., Волкова Л. А. Водні ресурси, їх використання та охорона: Інтерактивний посібник навчально-методичного забезпечення. Рівне : НУВГП, 2007. 129 с.
6. Грищенко Ю. Н., Волкова Л. А. Комплексное использование водных ресурсов и охрана окружающей среды : учебн. Пособие. К. : УМК, 1989. 261 с.
7. Еколого-економічний тлумачний словник-довідник / Толстоухов А. В., Волкова Л. А., Лустюк М. Г., Білоус Н. М. К. :

Вид-во Європ. ун-ту, 2003. 256 с.

8. Укрупненне нормы водопотребления и водоотведения для различных отраслей промышленности / СЭВ, 2 изд. переработанное. М. : Стройиздат., 1982. 528 с.

Тема 5. Гідрологічні щорічники (2 год)

План

1. Порядок ведення гідрологічних щорічників
2. Обробка та аналіз даних гідрологічних щорічників

Список літератури

1. Гидрологическая изученность. Т. 6. Вып. 1 (Западная Украина и Молдавия). Л. : Гидрометеиздат, 1976.
2. Гидрогеология СССР. Украинская ССР. М. : Недра, 1971. Т. 5 614 с.
3. Гідрологічний щорічник про стан підземних вод України за 2003 рік. К. : 2004. 87 с.
4. Левківський С. С, Падун М. М. Рациональне використання і охорона водних ресурсів. К. : Либідь, 2006. 280 с.
5. Малі річки України. Довідник / Під ред. А. В. Яцика К. : Урожай, 1991. 296 с.
6. Методические указания по ведению государственного водного кадастра. Раздел 1. Поверхностные воды. Вып. 6. Ч. 1. Обнинск: ВНИИГМИ - МЦД, 1983. 209 с.

Тема 6. Збір і зведення даних для характеристики умов формування ресурсів поверхневих вод (2год)

План

1. Державний облік водокористування
2. Моніторинг поверхневих та підземних вод

Література

1. Божок Ю. В. Річний та меженний стік річок північно-західного причорномор'я в умовах змін клімату : дис. канд. геогр. наук / Божок Ю. В. Одеса, 2015. 300 с.
2. Курганевич Л. П. Водний кадастр : навч. посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 116 с.
3. Левковська Л. В., Сундук А. М. (2014). Безпека водних ресурсів України: аналіз, оцінка, пріоритети забезпечення. Економіка природокористування і охорони довкілля. С. 71–75.
4. Микула О. Я., Ступень М. Г., Пересоляк В. Ю. Кадастр природних ресурсів : навч. посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2006. 192 с.
5. Паламарчук М. М., Закорчевна Н. Б. Водний фонд України : довідковий посібник / За ред. В. М. Хорева, К. А. Алієва. Київ : Ніка-Центр, 2001. 392 с.
6. Петрович Л., Волоसेцький Б. Основи кадастру : навч. посібник для студ. вузів. Ч.1. Львів : Коломия, 2000. 130 с.
7. Сніжко С., Шевченко О., Дідовець Ю. Аналіз впливу кліматичних змін на водні ресурси України (повний звіт за результатами проекту) / Центр екологічних ініціатив «Екодія», 2021. 68 с.
8. Стан підземних вод України, щорічник. Київ : Державна служба геології та надр України, Державне науково-виробниче підприємство «Державний інформаційний геологічний фонд України», 2020. 127 с